

Oponentura práce
Šimona Bierhanzla
Park u plynojemu

Jiří Sádlo

Diplomovou práci jsem konzultoval nedlouho před dokončením; šlo již o detaily a zdá se mi, že rozhodující pro autora bylo posílit v sobě jistotu, že jeho přístup není nesprávný. Pak jsem práci četl: a s rostoucím nadšením. Ono se tam ukazuje něco pro mě velmi sympatického. Když to shrnu do téze, je to takový *vládny minimalismus*, úsporný a velice pokorný k existujícím hodnotám i k nejistotě budoucího vývoje.

Ono to celé na první pohled vypadá celkem tradičně a nevynalézavě, a bez pochopení věci by to taky šlo takhle kritizovat - kopec je projektem opucován, zbude zelené nic s památečným postindustriálem uprostřed, pak aby tam taky bylo něco nového, tak se projektuje jedna budova, ani ne moc výrazná a rukopisná, no a zbytek kopce se nechá a budeme ho tolerovat. Jenže to tak není a já na projektu vidím něco úplně jiného. Téze pokračuje, chci být krátký:

1. Do urbanistického důsledku byly aplikovány principy *gelassenheit* (čili mírnost) a *temperantia* (čili uměřenost). To první znamená netlačit na pilu, to druhé říká navíc - ale někde i klidně ano, když si o to materiál sám koleduje.

2. Je tu znát vůle tyto principy aplikovat rozhodně a radikálně. To je takový chestertonovský paradox - přístupy tradiční a přístupy agresivní žádný radikalismus nepotřebují, stačí ta jejich síla, kdežto jemné vztahování musí povinně být radikální, jinak by vyznělo jako nerozhodnost a slabost.

3. Co takový autorův minimalismus umí: je rozhodný a velkorysý, zato ani stopa po střelbě naslepo. Nic se nepostuluje a neprojektuje na manifestovanou sílu a na efekt. I ten nový dům je na starých základech. Takhle to říkal nebožtík Rotschild: Nikdy jsem nechtěl nic víc než to, co jsem už měl právě na dosah a k dispozici. V důsledku tu nic není příliš nápadné, totiž nechce být - jako by to tak vyrostlo dávno a samo od sebe. V této podobě koncepce počítá se stárnutím lokality, ale fungovat může od samého začátku. Hodně je to výsledek holistického postupu od velkého měřítka k detailům. Autor píše, že začátkem práce vůbec nebyl její cíl, protože tomu musel předcházet zájem o lokalitu, pochopení struktury a nalezení problémů.

Už jsem na této fakultě viděl i posudky psané jako reklamní náměs na diplomanta. Tudy ne. Takže dobrá práce snese kritiku: možná mohl autor ještě důsledněji a důsažněji ukázat, v čem a jak přesně je jeho práce dobrá a originální.

* Začátek argumentace mi přijde, jako by popíral vše další. Palmovku totiž (p. 18) představuje jako pouhou nešťastnou, nezvládnutou periferii na místě fungujícího subcentra. No jo, ale je to úplně špatně? Není v to spíš kus nutnosti? Palmovka, věčná strkanice směrů a záměrů a hmot a charakterů. To je moc silné, než to brát JENOM jako chybu masterplánu. A přitom autor v dalším textu už s tou periferií pracuje - což je bezvadné! - jako s hodnotou. A finálně ji sám na kopci zachovává, ba kultivuje ji v tom, že jí dává plnější tvar a význam. Tak k čemu ty úvodní řeči jednostranně pokrokářské a zholá bez dialektiky? "*Bohužel chybí koncepce rozvoje*" - to ano, ale možná dokonce budme rádi.

* Geometrie-typologie-využití-doprava: vše je OK, ale málo je ukázáno, co a jak z toho přesně pro projekt plyne. Historický vývoj: jen nekomentované obrázky. Beru, že architekt myslí ve velkoškálových plánech a obrazech, jenže ona tato grafická metafyzika nestačí.

* Městské a periferní funkce, tohle je zásadní problém lokality. Je v návrhu dobře řešený, ale mělo se to vysvětlit. Věta, že metropolitní plán maluje rekreaci, konec hlášení. To zas nestačí. Hodně

bych uvažoval nad možnou proměnou místní populace a střetem "zahrádkářů a pejskařů" a nové nobility, která sem asi bude prosakovat z už dosti v tomto směru sociálně změněného Karlína. Řekl bych i destruovaného - všude vidím, že lidská hodnota a pozitivní krajínovorný potenciál jednoho bezdomovce je nad deset vymustrovaných selfičkářů. Takže konvertovat lidi od globalizovaných vohnoutů k novým Libeňákům, to je ten úkol! Aspoň jediná věta o tom, ta tu měla stát.

* Detaily: Mýtina (p. 42n), ale to je spíš holé návrší, ne? Hokejbal (p.43) zmizel, OK, ale jak a kam? Dvě městské kavárny a žádná periferní hospoda, kde je tady pivo a limča? Nástřešní bazén: ani nebude nějak krytý? Komunitní centrum (p. 46), co to je vůbec zač? Cesta se prý *line*: spíš asi vine, ne? Autorova kompozice je *výrazným gestem*: samochvalný stereotyp to najednou shazuje. Zeleň taky možná chtěla ještě upřesnit, na nový přístup nejsou lidi zvyklí. Mlatový povrch parkoviště, bude to fungovat?

Plyne mi z celého toho díla ještě jedno možné poslání: *heterogenita jako stylovorný jev*. Trojice kopců v Libni, každý jiný, každý chce své. Jeden z nich je v patové situaci, osvobodíme ho od balastu a jádro už bude samonosné; v něčem moderní, v něčem trochu retro. Příroda a město vedle sebe, a taky plavci a galerie. A moudře respektované okolí tomu pomůže se zahnízdít. S jemným doplněním vznikne nová kvalita ze starých základů. Tak co tam pak na vršku kolem plynojemu dělat? Jde o periferní aktivity. Sedět na trávě. Koukat na nebe, na město a na vláčky. Koupit si pivo a nanuka. Když budeš hodná, Aničko, možná přijde bezdomovec. Ale kdybys zlobila, tak tě vezme selfičkář.

Kritizované aspekty nejsou zdaleka zásadní, a týkají se podání a ne řešení; to pokládám za výborné. Navrhuji diplomovou práci Šimona Bierhanzla hodnotit stupněm A.

